

SERIE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Thuisblijven, we doen het al maanden. Maar sommige mensen hebben geen veilig thuis. De Maatschappelijke Opvang biedt soelaas.

DEEL 1:

Het stigma

Zijn daklozen allemaal verslaafd en is het leven op straat hun eigen keuze? Dat ligt genuanceerder, volgens de Maatschappelijke Opvang.

DEEL 2:

Het echte goud Maatschappelijke Opvang Den Bosch heeft er tientallen en sommigen werken er al jaren: bijzondere vrijwilligers.

DEEL 3:

De vrouwenopvang

Gevlucht. En nu in angst in een lelijk gebouw met allemaal andere vrouwen. Soms gekmakend, ook fijn om te kunnen delen.

DEEL 4:

De ervaringsdeskundige

Brandweerman of piloot wilde hij later worden. Het zou spannender eindigen voor M'hammed Akrim.

DEEL 5:

Project RUPS

Beginnen als prostituee is zo gedaan, maar stoppen gaat niet vanzelf. Project RUPS helpt sekswerkers om een ander bestaan op te bouwen.

DEEL 6:

24-uursopvang

Hoe is dat, een verblijf in de 24-uursopvang van Den Bosch? Verslag van een barbecue, een woelige nacht en een ontbijtje.

Toastjes, thee en een luisterend oor

Bob en Wendy zijn vrijwilligers van Het Inloopschip, de dak- en thuislozen-opvang in Den Bosch. Geen verwonderlijke keuze. Van hun eigen levensverhalen zou je een Netflix-serie kunnen maken.

Eric Alink

Den Bosch

Bob van Helsdingen is 88 en geestelijk nog scherp als een briefopener. Alleen z'n oren haperen. „Ik praat hard, want ik hoor slecht!”, zegt hij met scheepshoornkracht. Maar voor een roep om hulp is Bob nooit doof geweest. Achtentwintig jaar werkte hij bij de Kinderbescherming in Den Bosch, met name in de adoptiezorg. Zijn eigen jeugd was geen feestpakket. Zijn moeder heeft hij nooit gekend, zijn vader stierf kort na de oorlog. Weliswaar had hij een stiefmoeder, maar zelfs de gebroeders Grimm zouden liever een blokje voor haar om gaan. Na verschillende internaten belandde Bob op het seminarie. Een-zame jaren, mede door terugkerende herinneringen aan de twee Nederlandse SS'ers die hem op z'n twaalfde in een trein hadden verkracht. „Wel een voordeel: in mijn latere werk bij Kinderbescherming kon ik misbruikte kinderen makkelijker begeleiden.”

Voor de leeuwen

Bobs bewolkte jeugd verklaart zijn oog voor mensen die in de schaduw van de stad leven. In augustus 1992 stapte hij dan ook Het Inloopschip op. Niet als klant, maar als vrijwilliger. „Ik ging voor de leeuwen, zonder cursus of iets. Maar genoeg te doen: eten en drinken verzorgen, in de winter ijs van de leidingen kappen, toiletten onstoppen. Indertijd was het nog een echt schip op de Dommel. Locatie: Havensingel. Je moest een lange trap af om er te komen. Die kwam van pas bij de alcoholtest. Als wij dronkenschap vermoedden, lieten we iemand de trap aflopen. Ging het goed: welkom. Ging het verkeerd, dan eindigde je onder in de kajuit en werd je weggestuurd. Wie de test weigerde, kreeg een week schorsing.”

Dikke Piet, Schele Tonnie, Zoef de Haas: een voor een ziet Bob ze nog voor zich. Veelal oudere mannen, knoestig en zwijzaam. Levens die al jaren uit het lood hingen; amper waterpas te krijgen. „Alcohol was vaak een flink probleem. Maar ook heroïne. Het waren hoofdzakelijk *lonely wolves*, altijd op hun hoede.” De laatste ja-

ren zag Bob het klantenbestand veranderen: meer daklozen onder de 35, meer psychiatrische problematiek, meer Oost-Europeanen en uitgeprocedeerde vluchtelingen. Het is de onvermoede kant van de Bossche citymarketing: een stad die voortdurend trompettert dat ze gezellig, gul en gastvrij is, trekt niet alleen creditcardhouders. Wel merkt Bob dat daklozen onderling meer betrokkenheid tonen dan vroeger. Ze leggen sneller contact. Nog een waarneming: niet elke klant van Het Inloopschip ziet eruit als een achterneef van Swiebertje. „Afen toe heb je een dakloze thuisloze in pak. Ook gevallen miljonairs kom je tegen. Iedereen kan zijn huis, werk en sociale kring kwijtraken. Zeg nooit nooit.”

Oud-geadopteerden

Wel ziet Bob hoe sterk de invloed van jeugd kan zijn. Tot de klanten van Het Inloopschip behoren ook oud-geadopteerden. In die wetenschap ging Bob na zijn pensionering op zoek naar de baby's die hij in ooit in adoptiegezinnen had geplaatst. „Ze kwamen onder andere uit Moederheil in Tilburg en Valkenhorst in Breda. Kinderen van ongehuwde vrouwen en meisjes, vaak gedwongen afgestaan. Ik was oprecht benieuwd wat er van hen terecht was gekomen.” Tweëntwintig kinderen wist hij op te sporen, die hij bezocht. Tot zijn geluk had slechts één van hen had kleerscheuren aan zijn jeugd overgehouden. „Ik heb een rapport over m'n ontmoetingen geschreven, maar de Kinderbescherming

28

■ Voor de statistici: naast dertien beroepskrachten telt Het Inloopschip 28 vrijwilligers, iets meer vrouwen dan mannen. Hun gemiddelde leeftijd ligt tussen de 35 en 40 jaar.

▲ Bob van Helsdingen (88) is vrijwilliger bij het Inloopschip. Wendy wilde liever niet op de foto. FOTO MARC BOLSUIS

dreigde met gerechtelijke stappen als ik het zou publiceren. Het mocht niet openbaar worden.”

Voor de statistici: naast dertien beroepskrachten telt Het Inloopschip 28 vrijwilligers, iets meer vrouwen dan mannen. Hun gemiddelde leeftijd ligt tussen de 35 en 40. Sommigen zijn student, anderen behoren tot de lokale hardcore van de liefdadigheid, onder wie enkele zusters. De vrijwilligers voeren praktische werkzaamheden uit en veraangamen de sfeer. Ook zijn ze betrokken bij uitstapjes – van een dagje Efteling of Beekse Bergen tot aan zeevissen – en bij de theatergroep van Het Inloopschip. Maar sinds covid-19 de wereld ontregelt, hebben de vrijwilligers het minder druk. Aan de daklozen ligt dat niet. Die volgen stug het getijdenboekje van de onrust: ze blijven dag en nacht komen en gaan. Maar de thuislozen van Den Bosch, voor wie Het Inloopschip een onmisbare huiskamer is, zijn voorlopig maar twee

uren per dag welkom.

Een nieuwkomer onder de vrijwilligers is Wendy (50) uit Den Bosch (*achternaam bij de redactie bekend*). Eenmaal per week helpt ze in de opvang. Vroeger was de straat haar favoriete huiskamer. Zonder plafond, maar dat was geen ramp. Waar Wendy kwam, scheen de zon: „Ik maakte muziek in de open lucht. Gitaar, zang. Achttien was ik en ik reisde heel Europa door. Liften, ergens logeren, weer verder.” Ze kocht een caravan voor honderd euro. Woonde in Bretagne en Dublin, waar ze voor wat penny's op tea en scones leefde. Ooit trok ze langs negen verschillende adressen in een jaar tijd, tot ze zwanger werd. Haar nomadische leven eindigde 500 meter buiten Brabant. In Hedel. 'Soms zit het mee, soms zit het tegen', stelde een verzekeraar indertijd al. Tegenwoordig woont ze in Den Bosch.

Vrachtwagenchauffeur

Twaalf jaar was Wendy vrachtwagenchauffeur voor Odin, de biologische voedselcoöperatie. Tot ze artrose aan haar duimen kreeg. Sindsdien heroriënteert ze zich op

de arbeidsmarkt. Ze overweegt sociaal-maatschappelijk werk. „Lang heb ik gedacht: 'Wat zou zich achter die deur aan de Hinthamerstraat afspeelen? Hoe slapen ze daar?' Ik ben nieuwsgierig, wil alles graag onderzoeken.” Begin dit jaar meldde Wendy zich als vrijwilliger aan. Je hebt er geen opleiding of diploma Reddende Engel voor nodig, weet ze. „Dat gaat vanzelf. Ik ben een spiritueel mens. Liefde is mijn religie. Een tosti voor een dakloze maken. Iemand smakelijk eten wensen. Een handdoek voor het douchen geven. Kleine gebaren, maar zinvol. Want veel dak- en thuislozen hebben een tekort aan liefde. Vooral voor zichzelf.” Voor de bewering dat Wendy een groot hart heeft, heb je ook geen cardiologisch onderzoek nodig. Het is van haar gezicht af te lezen. Fel: „Als ik zie hoeveel mensen dakloos raken door het economische systeem - die laat je niet stikken. Je móet helpen, vind ik. Als mensen zich gezien weten, komen ze meer tot hun recht.”

Lekkers

Ze zit met Bob aan tafel in Het Inloopschip. Even verderop, in de

“**Ik ben nieuwsgierig, wil alles graag onderzoeken**

– Wendy (50)

“**Om de twee weken zit ik hier op vrijdagavond toastjes te smeren**

– Bob van Helsdingen (88)

grote huiskamer, kijken drie bezoekers naar de zender Comedy Central. Het lachen wil niet zo vloten. Maar misschien dat Bob, die voor al zijn vrijwilligerswerk een Koninklijke Onderscheiding kreeg, de sfeer vanavond kan verhogen. Dan is het tijd voor een oud ritueel. Bob legt uit: „Mijn vrijwilligersmaatje Harry had twee cafetaria's. Eentje op de Markt en een in de Hinthamerstraat. Vanaf 1992 namen we regelmatig wat lekkers voor Het Inloopschip mee. Kaas, worst, klein spul. Vonden ze geweldig. Toen Harry in 2013 doodging, heb ik getwijfeld of ik de traditie zou voortzetten. Het kost toch geld. Maar ik heb het gedaan. Om de twee weken zit ik hier op vrijdagavond toastjes te smeren.”

Warmte

Want elke mens wil warmte, weten Wendy en Bob. Hoe de laatste genoemde zijn 88 jaren samenvat? Drie woorden, die hij staccato uitspreekt. Alsof hij ze in een denksteen beitel: „Geleden, geleerd, geleefd.” Het zou boven de voordeur van Het Inloopschip kunnen hangen.